

RAONS

El tabú de la monarquia

Que després de tot el que se sap, i és públic i notori, Joan Carles I surti impune de l'ús abusiu que ha fet de la seva condició és realment escandalós. Els poders de l'Estat, sense distinció –aquí sí que no hi ha diferència entre Sánchez i el PP–, han fet pinya amb l'argument de protegir una institució que està tacada per la conducta de qui la va restaurar, convençut que cap de les obligacions que la llei ens imposa a tots tenia a veure amb la seva persona.

És certament vergonyós, però tots sabem que acabaria així. No en va, des de la primera notícia dels delictes de Sa Majestat es van encarregar de recordar-nos que estava protegit per la seva inviolabilitat. No ens quedem, però, en l'anècdota: anem a les qüestions de fons, que són dues. La primera és que monarquia i democràcia sumen dues legitimitats contradictòries: la que es fonamenta en el llinatge i la que es fonamenta en la ciutadania portadora del dret al sufragi universal. La mateixa Constitució ho posa en evidència al concedir al monarca un privilegi que no es reconeix a cap ciutadà, cosa que el situa per sobre de la llei i dels altres. “La persona del rei és inviolable i no està subjecta a responsabilitat”, diu l'article 64 de la Constitució. ¿Una persona irresponsable al cim de l'Estat? La impunitat feta llei.

En el cas espanyol, hi ha afegit un segon factor d'agreujament. En una visita al CCCB per a una exposició sobre la història de la ràdio, assenyalant una foto de Franco, el rei Joan Carles em va dir: “Aquest em va nomenar. Què he de fer? Negar-ho? Si tothom ho sap”. És així: al llinatge s'hi afegeix l'empremta autoritària d'origen. Es pot dir que va ser prou bon traïdor, i que va permetre una Transició que per altres vies potser no hauria estat viable o hauria estat més aferrissada del que va ser. Però, des de que es va destapar el carrusel d'abusos del rei emèrit, és perfectament lògic que part de la ciutadania es preguntin: ¿és realment imprescindible la monarquia? I, tanmateix, els que manen han declarat tabú la pregunta. Allò de què no es pot parlar. Amb la protecció del comportament de l'emèrit es confirma que queden encara pulsions autoritàries que impedeixen fer net del passat. Per exemple, la por a la ciutadania.

JOSEP RAMONEDA

vistaltwitter

Cèsar (@zesarium)
Tuitaire

“La ministra Raquel Sánchez ens ven que han pressupostat 3.000 milions d'euros d'inversions a Catalunya, però el que ens hauria de dir és el que realment s'executarà, perquè s'assemblarà com un ou a una castanya”

Meritxell Budó (@meritzellbudo)
Secretària d'Atenció Sanitària i exconsellera
“Lluvia de millones...”

Eduard Voltas (@eduardvoltas)
Editor

“Després de tota una vida d'incompliments, l'única manera de negociar els PGE hauria de ser: si quan estem negociant la xifra de l'any que ve no has executat almenys el 90% del que toca va enguany, voto no. Negociació partint de fets, no de promeses. Això, o [...] vincular el sí o no a altres qüestions polítiques: traspassos, lleis...”

Joana Matey (@joanamatey)
Tuitaire

“@eduardvoltas És molt bona proposta. Jo gairebé em conformaria amb el 75%...”

Héctor Tejero (@htejero_)
Diputat al Congrés (Més Madrid)
“Vivim en un moment de transició postpandèmia tan absurd que pots ballar en una discoteca i beure a la barra però si menges unes patates en una estació de tren el de seguretat et crida l'atenció”

Montse Santo (@montsanto)
Periodista

“Les discoteques obertes i a la mare amb tres dosis només la podem veure una hora a la setmana. Només l'infrafinançament justifica que les residències segueixin tancades. Fa més d'un any que el Parlament va aprovar que es canviaria el model de residències. Quan?”

Laura (@lauretapl)
Tuitaire

“Quina pena que la reobertura de les discoteques em sigui totalment indiferent. Enyoro els temps de sortir com si no hi hagués demà, posar-me guapa, lligar... la joventut, suposo. Gaudiu molt els/les qui sortiu amb totes les ganes!”

MANOLO GARCÍA

Oriol de Balanzó (@orioldebalanzo)
Guionista

“Una cosa: tots sabem que el fet que reivindicu que els vostres fills o els vostres avis o els vostres pares són especials i diferents a través de proves de diversa índole és perquè esteu reclamant que VOSALTRES sou especials i diferents. Jo us entenc. Teniu el meu suport”

pareumàquines

ÀLEX GUTIÉRREZ (@ALEXGUTIERREZM)

La caverna obre una nova i indistingible galeria

TOPO A Twitter amb un anunci del nou diari *El Debate*, que es defineix com a “respectuós i amb valors”. Clico –ja ho sé, soc un il·lús– i em trobo amb una web on Alfonso Ussía escriu Marlasca, amb c. “Perquè la k em produeix nàusees ortogràfiques”, etziba. De la ministra Montero escriu que és “la més elemental i ploranera” i de Teresa Ribera que és “la nostra Greta Thunberg en versió madureta”. Un altre columnista, Ramón Pérez Maura, comenta les lleis que volen convertir les oficines en un lloc segur per a les dones davant l'assetjament i considera que és molt important consignar això: “He vist al

llarg dels anys empleades que aconseguen el que en dèiem un ascens horitzontal per la posició en què es trobaven amb el cap quan intentaven convèncer-lo de les seves virtuts professionals”. Pobres caps, ells són les veritables víctimes d'aquest drama silenciós! I què dir de Luis Ventoso? Veuen el progressisme “els vetustos tics comunistes i socialistes de sempre, embolicats amb una mica de cel·lofana digital i el pellfinisme que distingeix la generació de cotó fluix”. Si això ho consideren respecte, ¿com deu ser quan es posen hooligans? Dirigeix el nou mitjà Bieito Rubido, que acaba de publicar memòries, després de dirigir 10 anys l'Abc. Obre el llibre una citació de Mahatma Gandhi. De sentit de l'humor, almenys, no en va mancat.

INTERVENCIONISME BANAL
“Les autonomies populars evitaran la llei que intervé el mercat”, titula *El Mundo*, que explica que les comunitats del PP “alliberaran el sòl i abaixaran els impostos del lloguer”. Per no voler intervenir, trobo que es prenen moltes molèsties. Deixar que el mercat actuï i dicti les seves normes no es fa mai des de la innocència. Inhibir-se és una manera intervenir. Generalment en favor dels de sempre.

NO US HO PERDEU!

ara diumenge

GETTY

Totes les cares de Matt Damon

Capaç d'interpretar personatges essencialment bons, però també fosc a més no poder, l'actor de Massachusetts és també una persona inquietant. Distant? Sí. Col·lega? També. I ell juga amb això. Publiquem una entrevista del *New York Times*.

emprenem

PERE TORDERA

El vi de Can Brians

El celler Raventós i Blanc té entre cella i cella que els reclusos de Can Brians puguin fer-se el seu vi. A l'espera de recuperar el mas amb celler propi que hi ha dins el recinte de la presó, ja ha aconseguit que presos del centre treballin en vinyes seves. P. 38-39

a

L'EDITORIAL

Llei Castells: el perill d'una universitat més rígida

La nova llei d'universitats que prepara el ministre Manuel Castells està generant molta incomoditat i contestació en el sistema universitari català, des d'on no s'entén el biaix reglamentista que tenyeix el text, especialment poc previsible venint d'un acadèmic com Castells, amb experiència als Estats Units i vinculat també a un centre com la Universitat Oberta de Catalunya. El perfil de governança de les universitats catalanes, que malgrat els seus problemes de finançament normalment encapçalen els rànquings de qualitat a Espanya, s'ha anat distanciant del de la resta de l'Estat a força de guanyar autonomia. Però, paradoxalment, l'esborrany de llei, en lloc de premiar aquest model, o com a mínim de respectar-lo amb un marc legal flexible, opta per un sistema rígid, funcional i recentralitzador.

Les alarmes han saltat amb el primer xoc concret, un cop s'ha consumat l'eliminació dels graus de tres anys, que són la norma a Europa en

lloc dels de quatre anys predominants a Espanya. Es dona la circumstància que la majoria d'aquests graus de 180 crèdits i no de 240, que representen una part ínfima dels que hi ha al conjunt de l'Estat, es cursen en universitats catalanes, que ara de cop els hauran de suprimir. No només es tracta d'un excés de zel uniformitzador, sinó que, a més, ens allunya d'Europa. Sembla que la raó principal seria pri-

Les universitats catalanes demanen un marc general que els doni llibertat per innovar i governar-se, no una llei que les encotilli

vilegiar la convergència amb l'Amèrica Llatina, on també predominen els quatre anys, cosa que fins i tot es pot entendre. ¿Però per què, si un centre ho desitja, no pot fer graus de tres anys? La veritat és que aquesta pruija igualadora no té gaire sentit en un entorn universitari global tan competitiu. Voler fixar un sistema absolutament homogeni és propi d'una altra

època: fa l'efecte que el text pateix d'inèrcies i pressions gremials, i que no ha volgut emmirallar-se en les millors experiències internacionals, a més de caure en el sempiternic centralista que obvia un cop més les competències autonòmiques. No sembla que s'hagi escoltat ni els governs autonòmics ni els rectors. S'ha volgut entrar tant en detall, regular-ho tot tant –per exemple en el cas de l'estatus i la contractació del professorat–, que el resultat corre el perill no només de provocar una reculada en l'autonomia dels centres, sinó de crear una llei poc realista i, per tant, a la pràctica de difícil aplicació. Els interrogants són molts i la contestació massa general. En síntesi, el que reclamen les universitats catalanes és un marc general que els doni llibertat per governar-se, per innovar, per captar recursos i per buscar l'excel·lència, no una llei que les encotilli. El ministre Castells faria bé d'escoltar-les abans de tirar endavant el text tal com ha transcendit fins ara.

LES CARES DEL DIA

Pablo Llarena

● Del jutge que el 2012 apostava per una "solució política" al conflicte català al jutge que gestiona com una "obsessió" la causa del Procés i l'exili de Puigdemont hi ha la innegable evolució del conflicte, però també un canvi de residència i feina de Barcelona per Madrid. Imbuir-se del nou ambient l'ha conduït a una "instrucció erràtica" de la causa, a rebre constants revessos a Europa i a tacar el seu prestigi. P. 14

Josep Maria Raventós

● Que els presos de Can Brians facin vi, i que el puguin arribar a fer des d'un celler propi al recinte penitenciari, és gràcies a l'impuls del director general de les caves Raventós i Blanc, que va consolidar la idea de la responsabilitat social durant la seva estada a Nova York. Els innegables beneficis de tot tipus que en treuen els interns poden fer aviat un gran salt. P. 38-39

Noomi Rapace

● L'actriu sueca va encarnar la Lisbeth Salander de la saga *Millennium*, de Stieg Larsson. Va ser l'Elizabeth Shaw de *Prometheus*, de Ridley Scott. Ara presenta no una sinó dues pel·lícules al Festival de Sitges, *The trip* i *Lamb*. Una actriu top que, amb tot, no perd de vista la realitat i que, en l'entrevista amb l'ARA, es mostra molt crítica amb la professió, plena "d'egos i vanitats". P. 52

MANEL FONTDEVILA

MANEL F.

araemprenem

e

@ARAemprenem

Empreses

“LA MEVA CONDEMNA va ser justa, vaig cometre un error i cal pagar-lo, a partir d’aquí n’aprens”. “Quan tens visita poses bona cara per no fer-los partir, però no estàs bé”. “Tinc una filla que ja no tinc. Des d’aquí dins és difícil lluitar per ella”. “Busques feina però arriba un moment en què et desesperes i penses que tornaràs a acabar allà i no t’agrada pensar-ho, no és un bon futur”. Són penediments, sentiments, enyorances o esperances dels interns de la presó de Can Brians 2 amb els números 2.112, 5.624, 4.128 i 7.588. És a dir, del Daniel de 54 anys, de l’Àngel de 41, del Francisco de 49 i del Paul de 37. Tots han treballat a les vinyes de les caves Raventós i Blanc a Sant Sadurn d’Anoia, i de la seva feina i una cadena de solidaritat en va sortir la primera anyada d’un nou vi: Ciutat Nua.

Però aquesta història comença fa una dècada a Nova York. El director general de les caves Raventós i Blanc, Pepe Raventós (a la foto inferior de la dreta), va aterrar a la ciutat dels gratacels per “aprendre-hi coses” i distribuir el seu vi. L’acceptació va ser tan bona que s’hi va quedar més de cinc anys, i allà va intentar impulsar un vi amb finalitats socials. “Des de ben petit, quan ja feia diverses tasques de voluntariat, sempre m’ha cridat aquest vessant”, explica. Però el projecte no es va poder materialitzar. Amb aquest

compte pendent va tornar al seu celler, a Sant Sadurn d’Anoia, que el 2019 va facturar 7,5 milions d’euros, i va decidir reprendre el projecte d’una manera o una altra. Va visitar diverses organitzacions socials, entre les quals Càritas. “Volia enfocar-ho en un lloc marginal, un lloc dur”, explica.

Visitant unes vinyes a prop de Sant Llorenç d’Hortons es va adonar que des d’allà es veia la presó de Can Brians i va decidir demanar-hi una visita a la direcció. “Va ser colpidora”, recorda. La sorpresa se la va trobar dins el recinte penitenciari, on hi ha un antic mas abandonat, la casa pairal de Can Margarit, amb un celler i cups on s’havia fet vi. “Ho vaig interpretar com un senyal: el projecte de Nova York el podia fer aquí”.

EL SEU OBJECTIU és reconstruir el mas (ja té fins i tot l’empresa que se n’encarregaria) perquè els presos puguin fer el vi Ciutat Nua allà mateix i després comercialitzar-lo. “Se’ls ensenya un ofici que els ajudi a reinserir-se un cop recuperin la llibertat. A més, també s’hi pot portar gent de fora per fer-los formació en restauració, un sector on hi ha molta demanda laboral”, concreta.

Però el projecte de seguida va topat amb traves polítiques, que la pandèmia del covid i el canvi de govern han allargat de moment més de tres anys. Raven-

tós preveu reunir-se finalment amb la conselleria de Justícia abans que s’acabi el 2021 per desencallar-ho tot.

Mentre espera, l’empresari va decidir seguir al peu de la lletra la dita de si la muntanya no va a Mahoma, Mahoma anirà a la muntanya, i des del 2018 les seves caves han signat uns quants convenis de col·laboració amb

Al recinte de Can Brians hi ha un celler que Raventós i Blanc vol recuperar per ensenyar l’ofici als presos

la direcció general d’Afers Penitenciaris i Can Brians 2 perquè siguin els presos els que puguin treballar a les seves vinyes i així tirar endavant el vi solidari.

Els tres últims que hi han treballat han sigut el Joan, el Marc i el Daniel (tots noms ficticis, perquè pre-

fereixen preservar la seva identitat). Han treballat a la presó durant el temps que fa que compleixen condemna –“perquè, si no, les hores no passen”– i tenen el segon grau penitenciar, cosa que vol dir que poden sortir-ne només per anar a treballar. A part de tenir una bona actitud, la condició que els va posar la direcció per poder anar a les vinyes era que tinguessin cotxe propi. Un problema per al Joan i el Da-

El celler de Can Brians
El celler Raventós i Blanc impulsa un vi solidari fet pels presos del centre penitenciari

niel que va resoldre el Marc, que és qui fa el paper de taxista. Durant aquest any han estat a les caves en diversos períodes per aprendre totes les tasques del procés d'elaboració d'un vi, com la poda, la verema i l'etiquetatge.

"Estic lluitant per aconseguir el tercer grau", explica el Joan, que és pare de família i li queden tres anys de condemna. "A les vinyes aprens el valor de l'esforç per aconseguir un sou". Té clar que un cop surti de Can Brians vol allunyar-se de la ciutat (vivía a Barcelona): "Vull quedar-me aquí, al camp hi ha molta més tranquil·litat. La presó -afegeix- t'ensenya que la primera i única cosa que tens a la vida és la família: els amics desapareixen ràpidament". Una afirmació que corrobora el Marc, pare de dos fills. Té 42 anys i va entrar a la presó per un delictes que va cometre als 28. El judici que el va portar allà dins es va fer una dècada després dels fets, quan ja havia refet la vida i havia format una família. En el seu cas, quan recuperi la llibertat ja té feina assegurada en el sector de la construcció. De moment ha complert dos dels vuit anys de condemna i espera que en un any ja obtindrà el tercer grau.

EL DANIEL, QUE té família a l'estranger, ja té el tercer grau a tocar. Ha complert set anys i mig d'una condemna de

més de dotze. S'ha passat gairebé tot aquest temps treballant de cosidor, primer a la Model i ara a Can Brians. De fet, la feina a les vinyes li va sortir de rebot. "Era per a un altre pres més gran però es va fer mal en una cama i la lesió li va impedir fer aquesta feina", explica. Assegura que no va dubtar ni un segon en acceptar-la perquè vol "llibertat i un lloc de treball".

"Mentre treballo, no penso on soc", explica el Daniel, condemnat a una pena de 12 anys de presó

"Tot i ser a la mateixa presó, ha conegut els seus companys de feina a les vinyes. "No hi havia parlat mai. A la cua del menjador em van dir: «¿Tu ets el que vindràs amb nosaltres al cotxe per anar a les vinyes?»" A partir d'aquí han travat amistat. Com el Joan i el Marc, el Daniel també vivia a Barcelona, d'on afirma que no cal buscar-s'hi problemes perquè venen sols. La seva principal por és no trobar feina: "Tinc una filla de 14 anys que viu fora però que necessitarà diners per estudiar".

Quan se'ls pregunta si la presó els està ajudant a reinserir-se al món laboral, les visions són molt diferents.

El Daniel no dubta en fer que sí amb el cap mentre que el Joan i el Marc es mostren molts més escèptics. "Hi ajuda sempre que tu vulguis", defensa el Joan. El Marc és més taxatiu: "És temps perdut de la teva vida".

De moment el preu que han hagut de pagar per aquests dies de llibertat laboral és passar els divendres i els caps de setmana a la zona d'ingressos de la presó, per on entren els nous interns. Allà, a diferència dels mòduls, on poden estar diverses hores al pati, estan tancats durant 23 hores del dia a la cel·la i només en poden sortir una hora.

LES PRIMERES AMPOLLES de Ciutat Nua es van presentar en societat el 24 de novembre de l'any passat. En aquest cas eren fruit de la feina que havien fet els primers interns que van treballar a la vinya l'any 2018 i del gra de sorra que hi van posar i hi continuen posant una cadena d'empreses desinteressadament per fer-les realitat: l'estudi Óbal s'encarrega de la part creativa, Decavi de les ampolles de vi, Francisco Oller dels taps de suro, Varias de la impressió de les etiquetes i Establiments Domingo de les caixes.

Les reflexions dels interns del principi d'aquest reportatge són les que es poden llegir a les diferents etiquetes d'aquest vi i van acompanyades de l'empremta digital d'alguns d'ells.

El vi, un xarel·lo ecològic sense cap additiu enològic, es comercialitza per 9 euros a través de la Fundació Ared, una entitat que treballa per la reinserció social i laboral de persones que tenen un alt risc de vulnerabilitat, i que presideix la model Judith Mascó.

Els beneficis es destinen en un 60% a la mateixa fundació, amb els quals

Ciutat Nua es ven a través de la Fundació Ared, que treballa per a la reinserció de les persones més vulnerables

ajuda a reinserir-se les dones de la presó de Wad-Ras, situada al Poblenou de Barcelona, mentre que l'altre 40% va a parar directament a la presó de Can Brians i serveix per mantenir els edificis i les obres de rehabilitació que es fan al centre penitenciari.

"Ciutat Nua representa la primera pedra d'una iniciativa que aspira a molt més: vol ser un projecte útil enllà de les parets de Can Brians. Creiem que per mitjà del vi es pot donar alegria, il·lusió i formació", assegura el responsable de les caves Raventós i Blanc. I acaba afegint: "Tothom, absolutament tothom, pot cometre un error qualsevol dia". —**Elisabet Escriche Rivas**

